

Fra Selskabets bibliotek - artikel 8

Europæisk symposium for kristen psykologi og antropologi

Af: *Lene Smalbro Mortensen*

I dagene d. 28.-30. oktober 2002 deltog Karin Dørum og jeg i Europäisches Symposium für Christliche Psychologie und Anthropologie 2002.

Det fandt sted på IGNIS-Akademie für Christliche Psychologie i Kitzingen, nær Würzburg.

Temaet for symposiet var: Was ist liebe (Agape)? - Bilder - Fehlformen - Wege.

Allerede mandag aften var der kortere indlæg med det formål at spore os ind på emnet.

Bla. gennemgik Agnes May, symposiets leder Werner Mays hustru, de hebraiske ord for "kærlighed" (Agape/love), som findes i GT.

Det var interessant at høre de forskellige hebraiske termer for "kærlighed" udlagt i deres betydninger.

Tirsdag og onsdag blev de fem hoved-forelæsninger holdt. I det følgende gengiver jeg de mest centrale temaer i den først hoved-forelæsning. (Harmoni - en psykologisk operationalisering af "kærlighed". v/ Professor i psykologi Romuald Jaworski)

På Warszawa Universitet har Romuald Jaworski og hans kollegaer stillet spørgsmålet: "Hvordan studere begrebet og fænomenet "kærlighed"?". "Kærlighed" er gjort til forskningsobjekt.

Der er taget flere vinkler til emnet, hvor "kærlighed" er belyst ud fra et a) ontologisk, b) epistemologisk, c) aksiologisk, d) teologisk, e) eksistentielt og f) psykologisk perspektiv.

Eksempler på foreløbige undersøgte temaer er; "kærlighedens indstilling til objektet", "kærlighed som relation", "kærlighedens genese" (herunder f. eks. "følelsens" udvikling), "kærlighedens funktioner", "forskellige 'typer' af kærlighed (f. eks. instinkt, affekt, sentimentalitet, emotion)", "kærlighedens værdi (styrke, retning, konsekvenser)" og "kærlighedens rolle i psykoterapi" (i den terapeutiske relation, ved f. eks. mangel- og konflikttilstande, "elske for meget" -problemstillinger m.m.).

Jaworski og kollegaerne har også beskæftiget sig med 'harmoni' som en psykologisk operationalisering af "kærlighed" (jvf. forelæsnings

titel) og har i samarbejde med bla. Magdalena Chocianowska, en anden polsk deltager i symposiet, søgt at kortlægge "harmoni-tilstande" til forskel fra "konflikt-tilstande".

Der relateres til harmoni-begrebet i oldgræsk tænkning og mytologi samt til bibelske perspektiver på harmoni/konflikt, som de f.eks. udfoldes i skabelsesberetningen i Genesis 1-5. Harmoni-konflikt-temaer ses i store dele af GT, idet forholdet mellem Gud og mennesker (skaberen og det skabte), mellem Gud og Israels folk, mellem Gud og Israels og Judas vekslende konger, mellem profeterne og Guds folk osv. er meget præget af skiftende tilstande på et harmoni-konflikt-kontinuum.

I Jaworski og Chocianowska's arbejde er harmonibegrebet anskuet som A) intern harmoni (som følge af fysisk, psykisk og åndelig balance) og B) ekstern harmoni (ift. miljøet omkring). 'Betydningen' af intern og ekstern harmoni undersøges blandt andet ift. personlig modenhed, helbredstilstande, psykisk tilstand, åndelig tilstand m.m..

Der sættes fire hypoteser op som baggrund for den empiriske forskning:

1) harmoni/ konflikt er en vigtig specifik faktor for personligheden,

2) harmoni/ konflikt influerer på menneskets værdisystem,

3) harmoni/ konflikt relaterer til person-lighedskaraktistika målt ved hjælp af ACL og NEO PI-R metoder og

4) religiøsitet (personlig og generel) spiller en væsentlig rolle i et livsperspektiv.

Analyse-resultater fra ACL profiler viser, at "harmoni-tilbøjelige" og "konflikt-tilbøjelige" mennesker er totalt forskellige personlighedstyper.

De "harmoni-tilbøjelige" er mere positive, modne, kreative, udholdende, koor-dinerede, selvkontrollerede, omsorgsfulde.

De stoler mere på andre, har et bedre selvbillede, er mere indsigtfulde og åbne overfor andre samt bedre ledere.

De "konflikt-tilbøjelige" søger konfrontation frem for samarbejde, går efter succes, er kritiske i forhold til omgivelserne, har stort behov for forandringer, bevæger sig imod uafhængighed og selvstændighed og nogle bliver let aggressive.

Der er ikke signifikante forskelle på mænd og kvinder i harmoni/ konflikt-grupperne.

NEO PI-R profiler viser lignende forskelle ved alle personlighedskaraktistika, undtagen køn.

Mennesker med personlig religiøsitet bevæger sig imod mere harmoni i deres liv.

På "Skala for personlig religiøsitet" scorer "harmoni-tilbøjelige" og "konflikt-tilbøjelige" personer kvantitative og kvalitative forskelle på alle parametre.

De "harmoni-tilbøjelige" udviser personlig religiøsitet.

De føler en indre relation med (en aktiv) Gud, som de ser som en kærlig far.

De accepterer Hans vilje i deres liv. Under vanskelige kår tror de stadig på Gud og ser det som en del af Guds vilje. Deres moralske adfærd og daglige beslutninger bygger på deres tro. De tager ansvar overfor Gud for deres tanker og handlinger.

Dette er mere motiveret af kærlighed til Gud end af angst for Guds straf. De "harmoni-tilbøjelige" går op i religiøs praksis (bøn, andagt osv.) - uafhængigt af den offentlige mening.

De studerer deres religion, beder ofte, er i stand til at angre og gøre bod, glædes ved troens fordybelse og deltager gerne i kirkens liv. Deres følelse/oplevelse af Guds nærvær er stærk, og de føler sig i kontakt med Ham - selv under daglige gøremål. "Konflikt-tilbøjelige" mennesker har en upersonlig religiøsitet. De tror på Gud, men føler sig ikke forbundet med ham. De tror på skæbnen - ikke at Gud har en plan for deres liv. De tvivler på Guds godhed og ser ham som dommer, frem for far. Deres moralske adfærd er ikke styret af religion. Den har heller ikke indflydelse på daglige beslutninger.

De tror ikke på Guds vilje og føler ikke ansvar i f. t. ham.

Søger de at undgå at synde, skyldes det angst for straf frem for kærlighed til Gud. Religiøs praksis betyder intet for dem, de beder kun sjældent, kan ikke angre og gøre bod, involverer sig ikke i lokale kirker, men stoler på den offentlige mening.

De føler sig ikke tæt på Gud og identificerer sig ikke med ham.

Kristentro er ikke grund til tilfredshed eller stolthed, og de uddyber ikke deres religiøse erfaring.

De på symposiet fremlagte papers inkl. et diagnosticeringssystem angående harmoni/konflikt, kan lånes ved henvendelse til undertegnede (lsm@mail.sonofon.dk. tlf. 86166340).